

Socio-Economic Problems and the State

journal home page: <http://sepd.tntu.edu.ua>

ISSN 2223-3822

Strutynska, I. (2019) Metodologichnyi pidkhdid do doslidzhennia protsesiv tsyfrovoi transformatsii biznes-struktur v lantsiuzi pidpriemstvo-haluz-rehion-kraina [Methodological approach to rese arch of digital transformation processes of business structures in enterprise-industry-region-country]. *Sotsialno-ekonomichni problemy i derzhava* [Socio-Economic Problems and the State] (electronic journal), Vol. 21, no. 2, pp. 282-291. Available at: <http://sepd.tntu.edu.ua/images/stories/pdf/2019/19sivgrk.pdf>

МЕТОДОЛОГІЧНИЙ ПІДХІД ДО ДОСЛІДЖЕННЯ ПРОЦЕСІВ ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ БІЗНЕС-СТРУКТУР В ЛАНЦЮЗІ ПІДПРИЄМСТВО-ГАЛУЗЬ-РЕГІОН-КРАЇНА

Ірина Струтинська

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя,
вул. Руська, 56, м. Тернопіль, 46001, Україна
e-mail: ringtons999@gmail.com

Article history:

Received: October, 2019

1st Revision: October, 2019

Accepted: November, 2019

JEL classification:

M21

G14

UDC:

330.35.01

DOI:

Анотація. У статті доведено доцільність розробки методологічного підходу до дослідження процесів цифрової трансформації бізнес-структур в ланцюзі цифрової трансформації підприємство – галузь, регіон – країна. Структуровано основні принципи, методи та способи забезпечення цифрової трансформації бізнес-структур, які спрямовані на вирішення таких фундаментальних проблем як: оцінювання стану цифрової трансформації бізнес-структур; визначення умов діяльності із забезпечення цифрової трансформації бізнесу; очікувані результати та характеристики бажаного стану діяльності підприємства (бажаної бізнес-моделі бізнесу) у результаті цифрової трансформації; та розробка заходів та механізмів, що сприятимуть підвищенню рівню цифрової трансформації бізнес-структур в стратегічній перспективі.

Ключові слова: методологія, цифрова трансформація, система, взаємозв'язки, цифрова економіка, процеси.

1. Постановка проблеми.

Поняття цифрової трансформації та, загалом, впровадження нових технологій стали невід'ємним трендом нашого повсякденного життя. Дані закономірності діджиталізації імплементуються в розвитку усіх сфер діяльності – фінансовій (електронні розрахунки, електронні підписи, електронні декларації, накладні, фактури, ін.), освітній (електронне навчання, онлайн-курси, вебінари, ін.), автомобільній

Струтинська І. Методологічний підхід до дослідження процесів цифрової трансформації бізнес-структур в ланцюзі підприємство-галузь-регіон-країна. *Соціально-економічні проблеми і держава*. 2019. Вип. 2 (21). С. 282-291.
URL: <http://sepd.tntu.edu.ua/images/stories/pdf/2019/19sivgrk.pdf>

This open access article is distributed under a Creative Commons Attribution (CC-BY) 4.0 license.

(онлайн маршрути логістики), охорони здоров'я (електронна черга, електронна медична картка, ін.), роздрібною торгівлі тощо.

Навколо питання цифрової трансформації відбувається безліч дискусій, адже немає розуміння які саме технології в якій сфері, і як саме використовувати. З огляду на те, громадськість, бізнес та в цілому керівництво держави не є кваліфіковані в питаннях застосування новітніх технологій та немає розуміння того яким чином дані технології можуть вирішити ті чи інші соціо-економічні проблеми. В розвинутих країнах світу для вирішення проблем соціо-економічного характеру використовується дієвий інструментарій трансформований в «Цифрову стратегію ЄС 2025» (*Digital Strategy EU 2025*) [1].

В нашій країні немає розуміння поняття «цифрової трансформації» відсутнє бачення, стратегії та ініціатив «цифровізації» економіки та сфер життєдіяльності суспільства та країни в цілому. На жаль, сьогодні в Україні відсутня єдина візія переходу на цифрову економіку і це є основною причиною різноспрямованих зусиль та низької результативності України у цифровій сфері.

2. Аналіз останніх досліджень та публікацій.

Проблемі розвитку цифрової економіки та трансформаційним процесам, що відбуваються в суспільстві під впливом цифровізації, значну увагу приділено в роботах зарубіжних авторів [1-4] та українських науковців [5-8], ін.

3. Невирішені раніше частини загальної проблеми. На сьогодні немає розуміння та інструментарію щодо оцінювання стану цифровізації бізнесу та відсутні механізми мотивування до масштабування використання цифрових технологій.

4. Постановка завдання.

Розробити методологічний підхід до дослідження процесів цифрової трансформації на рівні підприємств (бізнес-структур).

5. Виклад основного матеріалу.

Управління національним господарством є складно структурованим та комплексним процесом, адже сам об'єкт вирізняється багатоаспектністю проявів окремих елементів. Розуміння глибинної системної суті національної економіки може стати запорукою ефективного спрямування зусиль на її вдосконалення. Держава виявила цільовий орієнтир національної економіки – цифровізація. Проте, для ефективної трансформації необхідно узгодження на усіх рівнях управління.

Перейдемо до аналізу зв'язків між рівнями цифрової національної економіки та як технології трансформують ці рівні (рис. 1).

Перш за все, слід встановити характер зв'язків між ресурсами, технологіями, суспільством та блоком перетворення ресурсів. В ролі ресурсів варто розуміти сукупність усі матеріальних, нематеріальних, інформаційних об'єктів, які можуть бути змінені та використані всередині територіально-господарської системи (наприклад, населеного пункту, громади, держави) або винесені за її межі. Сучасне інфраструктурне забезпечення інституційного характеру (інформаційні технології та інше) дає змогу не «прив'язувати» ресурси виключно до місця їх утворення, а розглядати ресурси як, в більшості випадків, абсолютно мобільні об'єкти. Суспільство та бізнес структури за допомогою сучасних технологій отримують досить потужні регулюючі інструменти як щодо алокації ресурсів, так і щодо характеру перетворення ресурсів. Оскільки національна економіка – це єдина багатоелементна система, яка формується,

визначається та трансформується відповідно до конфігурацій взаємозв'язків між усіма її суб'єктами та об'єктами, то цілком очевидно, що ефективно взаємодіяти ці елементи можуть лише за умов збалансованого моновекторного впливу підсистем національного управління, управління регіональним, місцевим розвитком та управління мікро рівня (бізнес середовище). Не можна забувати звісно і про «глобальне тло», тобто підсистеми міжнародного управлінського впливу у випадку цифрової трансформації економіки це Єдиний цифровий ринок ЄС до якого має намір долучитися наша країна.

Рис. 1. Схема зв'язків між рівнями цифрової національної економіки як системи

Примітка: розроблено автором

Питання цифрової трансформації України на сьогодні є найбільш обговорюваним напрямком в розвитку країни, суспільства, наукових дослідженнях та частково у певних устремліннях державних структур. Дане питання є досить складне та широке за змістом, адже проблеми технологічного розвитку у нашому суспільстві прослідковуються в усіх сферах життя – освіта, бізнес, державне управління та ін. Проблеми з технологічним розвитком в тій чи іншій сфері спонукає до виникнення проблем у інших сферах.

Проблеми з розумінням цифрової трансформації в державному управлінні спричиняє відсутність відповідної законодавчої інфраструктури в сфері цифрового управління, електронної торгівлі, тощо. Держава не мотивує та не дає прецеденту громадськості та бізнесу використовувати відповідні інноваційні технології. Бізнес зустрічається із низькою цифровою грамотністю кадрів необхідна якісна освітня складова, яка своєчасно реагуватиме на зміни кон'юнктури цифрового ринку і здатна забезпечити потреби бізнесу, громадськості та влади.

Амбітною метою нашої влади є:

1. Надати додаткового прискорення економіці. «Цифровий стрибок» - це досягати цілей розвитку швидше, дешевше та з новою якістю;
2. Відкрити двері до високотехнологічних ініціатив, проектів, виробництв. «Цифровий полігон» - це проекти цифрових трансформацій в інфраструктурі, індустріях та сферах життя;
3. Використати та створити нові можливості для бізнесу та громадян, адже у «цифрову еру» капіталізація відбувається за рахунок інтелекту та знань.

У 2016 році ініціативною групою щодо цифрової трансформації економіки нашої країни, а саме більше 100 світових компаній та громадських організацій (Світові лідери «цифрового» ринку - Cisco, IBM, Intel, Oracle, Deloitte, SAP, Ericsson, MasterCard, Vodafone, Kyivstar, Lifecell, International Data Corporation, вітчизняні консультанти та експерти, підтримані Міністерством економічного розвитку та торгівлі та ГО «ХайТек Офіс») було розроблено ключ до «цифрової економіки», а саме ефективне та продуктивне використання цифрових технологій та послуг бізнесом, державою, громадянами, що підсилюється відповідною цифровою культурою та екосистемою (формула 1) [5-7].

$$ЦЕ = (Т + С) * Б) | ЕС| \quad (1)$$

де ЦЕ – цифрова економіка; Т – технології; С – сервіси; Б – бізнес; ЕС – культура та екосистема.

Під екосистемою вважається: упровадження стимулів та мотивацій для модернізації, масштабування та прискорення розвитку бізнесу, а саме заохочення бізнесу та громадян споживати і використовувати інформаційно-комунікаційні та цифрові технології. Зробити цифрові інфраструктури доступними. Підвищити економічну активність, створити робочі місця, збільшити податкові надходження та внутрішній попит, спростити модернізацію застарілих активів та створити нові.

Успішний досвід Швеції, Південної Кореї, Естонії, Ірландії та Ізраїлю показує, що ефект від комплексної цифровізації економіки країни становить до 20 % ВВП за п'ять років. Кабінет міністрів України в січні 2018 року, затвердив Стратегію розвитку цифрової економіки України до 2020 року, згідно якої ВВП нашої країни має зрости як мінімум на 5 % до 2021 року завдяки розвитку цифрової економіки. В основі доданої вартості виступає цифровізація (digital) яка створюється для кожного сектору ринку. Беручи до уваги місце і роль підприємства у зростанні національної економіки вважаємо, що актуальність розвитку теорії та практики цифрової трансформації бізнесу є надзвичайно актуальним.

Проте, на сьогодні немає розуміння та інструментарію щодо оцінювання стану цифровізації бізнесу та відсутні механізми мотивування до масштабування використання цифрових технологій. Це обумовлює необхідність розроблення методологічного підходу до дослідження процесів цифрової трансформації на рівні підприємства (бізнес-структур).

Методологія (від грецьк. *methodos* – шлях дослідження чи пізнання; *logos* – вчення) – це, по-перше – систематизована сукупність підходів, способів, методів, прийомів та процедур, що застосовуються в процесі наукового пізнання та практичної діяльності для досягнення наперед визначеної мети. Такою метою в науковому пізнанні є отримання істинного знання або побудова наукової теорії та її логічного обґрунтування, досягнення певного ефекту в експерименті чи спостереженні тощо.

Вживаються поняття «методологія фізики», «методологія біології», «методологія пізнання космосу», «методологія соціології», «методологія економіки» та ін. Практична діяльність може спрямовуватися на створення бажаного матеріального чи ідеального об'єкта, певної реальності, на потрібну спрямованість об'єктивного процесу, функціонування матеріальної системи чи її цілеспрямоване трансформування, тощо. По-друге – це галузь теоретичних знань, уявлень про сутність, форми, закони, порядок та умови застосування підходів, способів, методів, прийомів і процедур у процесі наукового пізнання та практичної діяльності.

Осмилюючи теоретичний і соціокультурний досвід, методологія розробляє загальні принципи створення нових пізнавальних засобів. Основним об'єктом вивчення методології є метод, його сутність і сфера функціонування, структура,

взаємодія з іншими методами й елементами пізнавального інструментарію та відповідність характеру досліджуваного об'єкта і його зв'язок з пізнавальною метою чи цілями практичної діяльності.

Методологія ставить перед собою завдання з'ясувати умови перетворення позитивних наукових знань про дійсність у метод подальшого пізнання цієї реальності, виявити ефективність і межі його продуктивного застосування. Важливим і принциповим для методології є обґрунтування положення про метод як систему, його складність і багатогранність змісту, що включає в себе знання різноякісних характеристик і множинність рівнів – від принципів філософського значення до безпосередніх наукових знань про конкретний об'єкт. Це зумовлює закономірність розгортання методу в систему в процесі його теоретичного й практичного функціонування. Методологія розробляє типологію методів. Відповідно до цього структурується саме методологічне знання.

Методологія виокремлюється як спеціальний предмет раціонального пізнання і фіксується як система соціально апробованих правил і нормативів пізнання і дій, котрі співвідносяться із характеристиками і законами реальності. Своєю чергою, таке тлумачення методології діяльності можна представити у вигляді ланцюга: ціль – мотив – спосіб – результат. При цьому ціль задається людині ніби ззовні. При цьому мотив, як правило, «нав'язується» працівнику. З рахуванням визначених цілей вибираються способи їх досягнення й очікувані результати (Овсянников С. В., 2017).

Проте сучасна наука виокремлює й інші трактування, зокрема методологія визначається як система принципів наукового дослідження; система певних правил, принципів і операцій, що застосовуються у тій чи іншій сфері діяльності; або з позиції системно-діяльнісного підходу методологія досліджує взаємообумовленість, взаємозв'язок і залежність систем знань та систем діяльності.

Основними складовими методології управління можуть виступати: концептуальні складові, її логіко-структурна схема і процес реалізації (структурно-часова схема). При цьому методологію управління слід розглядати як сукупність трьох елементів [2, с. 25]:

- а) характеристика управлінської діяльності, її особливості і принципи;
- б) логічна схема управлінської діяльності, включаючи суб'єкт, об'єкт, предмет, форми, засоби, методи, результат;
- в) часова структура управлінської діяльності, її фази, стадії, етапи.

Імпонує думка науковців [2, с. 25] про те, що методологію слід розглядати як вчення про організацію діяльності, тобто цілеспрямованої активності людини. Досягнення цифрової трансформації бізнесу є безперечним вираженням такої діяльності цілої групи зацікавлених у даному процесі осіб (державних управлінців, власників бізнесу, працівників організації та інше). Таким чином, виникає необхідність побудови певної структури методології забезпечення цифрової трансформації бізнесу з виокремленням основних компонентів. Організувати діяльність із забезпечення цифрової трансформації, за нашим переконанням, означає впорядкувати її у цілісну систему з чітко визначеними характеристиками, логічною структурою і процесом її здійснення.

Методологія цифрової трансформації бізнес-структур в ланцюзі цифрової трансформації підприємство – галузь, регіон – країна матиме наступний вигляд (рис. 2).

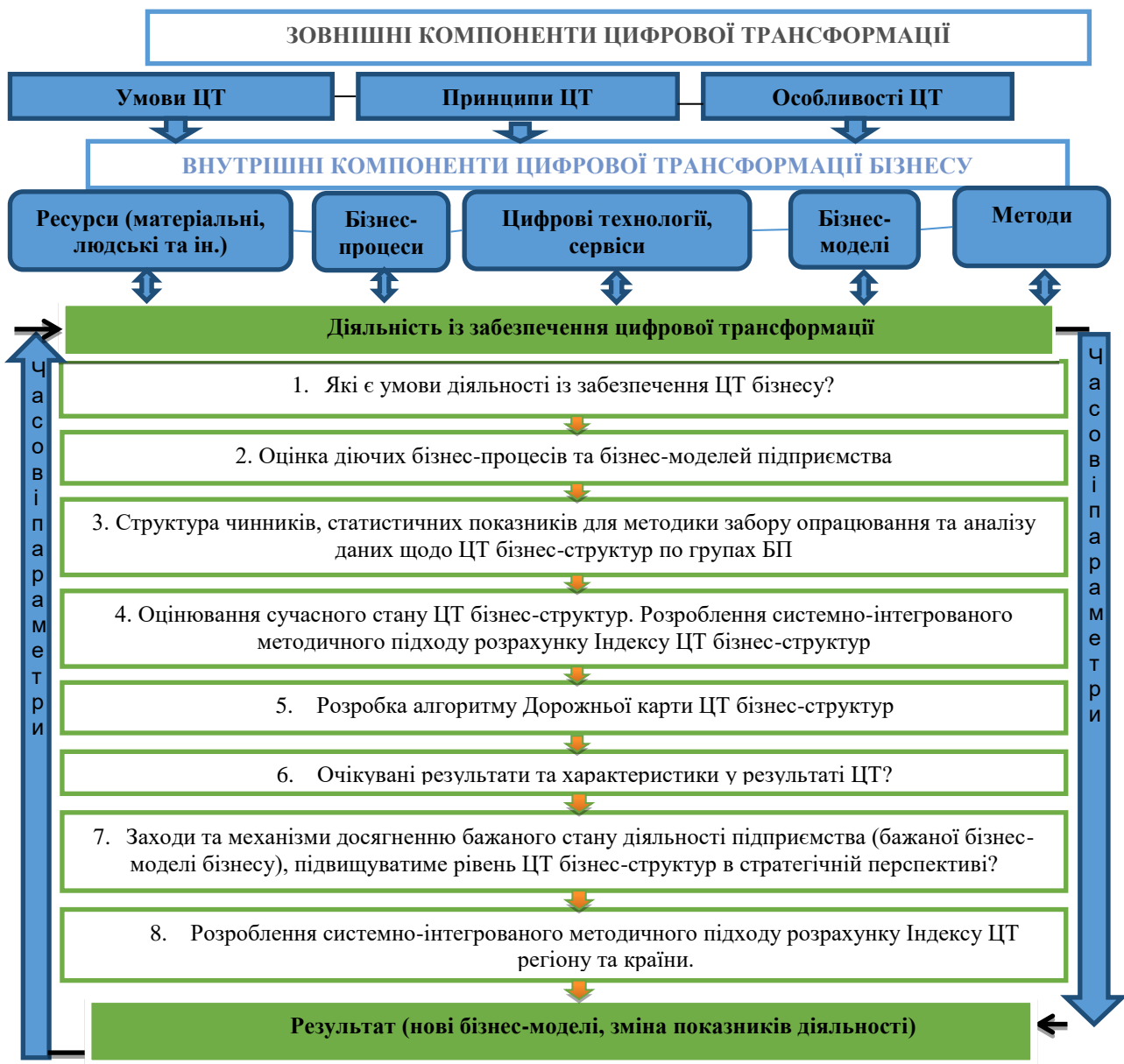
Дана методологія містить принципи, методи та способи забезпечення цифрової трансформації бізнес-структур, яка науково обґрунтована, практично орієнтована та спрямована на вирішення таких фундаментальних проблем:

1. Оцінювання сучасного стану цифрової трансформації бізнес-структур (розрахунок Індексу цифрової трансформації).
2. Які є умови діяльності із забезпечення цифрової трансформації бізнесу?

3. Якими є очікувані результати та характеристики бажаного стану діяльності підприємства (бажаної бізнес-моделі бізнесу) у результаті цифрової трансформації?

4. Які заходи та механізми сприятимуть підвищенню рівню (Індексу) цифрової трансформації бізнес-структур в стратегічній перспективі?

Рис. 2. Структура методології цифрової трансформації бізнес-структур в ланцюзі цифрової трансформації підприємство – галузь, регіон – країна

Примітка: розроблено автором.

Діяльність із забезпечення цифрової трансформації, як і будь-яка інша діяльність, складається з дій як складових частин. При цьому кожна дія методології спрямована на виконання певного завдання із забезпечення підвищення рівня цифрової трансформації, що сприятиме підвищенню економічної та соціальної ефективності бізнес-структур, регіону та країни в цілому. Кожна діяльність містить в собі активності, як внутрішні так і зовнішні.

Зовнішніми компонентами діяльності або регуляторними процесами забезпечення цифрової трансформації бізнесу є: умови, принципи та особливості.

Основними умовами «цифрової трансформації» є:

1. Загальнодержавні законодавчі умови цифрової трансформації, а саме розробка

та імплементація відповідних законопроектів для ефективної цифрової діяльності. Перш за все необхідно імплементувати в українське законодавство та в дію наступні правові акти: Директива 2013/37/ЄС, Директива 2017/1564, Директива 2016/1148, Регламент 2016/679, Регламент 1316/2013, Регламент 283/2014, Регламент 2017/1953, Регламент (ЄС) 2017/1128, Регламент 2018/302, Директива 2014/61/ЄС, Директива 2015/2366, Директива 2014/26/ЄС, Рішення 1351/2008/ЄС, Директива 2016/2102, Регламент 910/2014, Регламент (ЄС) 2015/2120 та ін. [5-7];

2. Наступною умовою є уніфікація правових та організаційних заходів та інтеграція в Єдиний цифровий ринок ЄС. («Цифровий порядок денний для Європи 2020» («Digital agenda for Europe 2020») (Digital Single Market) [3]; 3. Не менш важливою умовою для цифрової трансформації бізнесу та, в цілому, економіки нашої країни є розуміння структурної системності дій з цифрової трансформації. Для цього необхідні компетентні спеціалісти, отже постає питання цифрової грамотності державного управління, бізнесу та громадськості.

На підставі проаналізованих документів щодо створення «цифрових» просторів в Європі та світі нижче сформульовано **основні принципи «цифровізації» України:**

№1. «Цифровізація» України має забезпечувати кожному громадянину рівні можливості доступу до послуг, інформації та знань, що надаються на основі інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ);

№2. «Цифровізація» має бути спрямована на створення переваг у різноманітних аспектах повсякденного життя;

№3. «Цифровізація» – це механізм (платформа) економічного зростання завдяки приросту ефективності та збільшенню продуктивності від використання цифрових технологій;

№4. «Цифровізація» України має сприяти розвитку інформаційного суспільства, засобів масової інформації, «креативного» середовища та «креативного» ринку, тощо;

№5. «Цифровізація» України має орієнтуватися на міжнародне, європейське та регіональне співробітництво з метою інтеграції України до ЄС, входження України в європейський і світовий ринок електронної комерції та послуг, банківської і біржової діяльності і т. д., співробітництво та взаємодію на регіональних ринках;

№6. Стандартизація – основа «цифровізації» України, один з ключових факторів її успішної реалізації;

№7. «Цифровізація» України має супроводжуватися підвищенням довіри і безпеки при використанні ІКТ;

№8. «Цифровізація» має стати об'єктом фокусного та комплексного державного управління [5-7]. Адже, держава, активна щодо «цифровізації» країни, – це держава, яка починає «цифровізацію» з себе.

Дотримання цих принципів буде визначальним для створення, реалізації та користування перевагами, що надають «цифрові технології».

Особливості «цифрової трансформації»:

1. Цифрову трансформацію варто розглядати як інструмент, а не як самоціль.. Цифрова трансформація бізнесу буде протікати більш ефективніше коли буде чітко сформована методологія забору необхідних статистичних даних і процес трансформації буде зрозумілий;

2. Цифрову трансформація має часовий параметри, а саме має початок, проте це не короткотерміновий проект, тому цей процес немає чітко зазначеного часового завершення. З появою нових технологій, трансформація повинна тривати та бути актуальною та своєчасною;

3. Швидкі та глибинні наслідки від переходу на «цифру» будуть можливими лише тоді, коли «цифрова» трансформація стане основою життєдіяльності українського суспільства, бізнесу та державних установ, стане звичним та

повсякденним явищем, стане нашим ДНК, нашою ключовою аджендою на шляху до процвітання, стане основою добробуту України.

Застосування інформаційних (цифрових) технологій набуває все більшого значення в процесі управління підприємством. Досвід успішних компаній доводить, що ефективне управління підприємством неможливо без управління її інформаційною діяльністю та всією системою корпоративної інформації. Використання інформаційних технологій в управлінні підприємством здійснюється з метою ефективної та оперативної цифрової обробки усіх ресурсів, зберігання, аналітики та прогнозування великих обсягів даних та передачі їх на будь-які відстані в мінімальні терміни. Тобто основним завданням є оптимізація діяльності підприємства на основі застосування конкретних інформаційних технологій. Для ефективного функціонування підприємства, управління та автоматизації бізнес-процесів, структурування та групування бізнес-процесів у бізнес-модель потребує створення інформаційної системи бізнес-структури та закріплення відповідальних осіб хто б займався цією цифровою трансформацією, цими змінами в роботі та культурі ведення бізнесу.

6. Висновки та перспективи подальших досліджень в даному напрямку.

Підсумовуючи вищесказане, слід зазначити, що реалізація концепції розвитку цифрової економіки та суспільства України, а саме складова цифрової трансформації бізнесу буде здійснена за умови зрозумілої схеми послідовності дій даного процесу, його особливостей, принципів, умов, методів, процесів, моделей, необхідних ресурсів, бізнес-процесів, бізнес-моделей, відповідальних осіб та часових параметрів, тобто чітко розробленої методології. Вважаємо, що структурована саме таким чином методологія найбільш повно та змістовно описує яким чином слід організувати діяльність із забезпечення цифрової трансформації вітчизняних бізнес-структур.

Author details (in Russian)

МЕТОДОЛОГИЧЕСКОЙ ПОДХОД К ИСЛЕДОВАНИЮ ПРОЦЕССОВ ЦИФРОВОЙ ТРАНСФОРМАЦИИ БИЗНЕС-СТРУКТУР В ЦЕПИ ПРЕДПРИЯТИЕ-ОТРАСЛЬ-РЕГИОН-СТРАНА

Ирина Струтинская

Тернопольский национальный технический университет имени Ивана Пулюя,
ул. Русская, 56, г. Тернополь, 46001, Украина
e-mail: ringtons999@gmail.com

Аннотация. В статье доказана целесообразность разработки методологического подхода к исследованию процессов цифровой трансформации бизнес-структур в цепи цифровой трансформации предприятие - отрасль, регион - страна. Структурировано основные принципы, методы и способы обеспечения цифровой трансформации бизнес-структур, которые направлены на решение таких фундаментальных проблем как: оценка состояния цифровой трансформации бизнес-структур; определение условий деятельности по обеспечению цифровой трансформации бизнеса; ожидаемые результаты и характеристики желаемого состояния деятельности предприятия (желаемой бизнес-модели бизнеса) в результате цифровой трансформации; и разработка мероприятий и механизмов, способствующих повышению уровня цифровой трансформации бизнес-структур в стратегической перспективе.

Ключевые слова: методология, цифровая трансформация, система, взаимосвязи, цифровая экономика, процессы.

Author details (in English)**METHODOLOGICAL APPROACH TO RESEARCH OF DIGITAL TRANSFORMATION PROCESSES OF BUSINESS STRUCTURES IN ENTERPRISE-INDUSTRY-REGION-COUNTRY**

Iryna Strutynska

Ternopil Ivan Puluj National Technical University,
56 Ruska str., 46001 Ternopil, Ukraine
e-mail: ringtons999@gmail.com

Abstract. *The article proves the expediency of developing a methodological approach to the study of processes of digital transformation of business structures in the chain of digital transformation of the enterprise - industry, region - country. The basic principles, methods and methods of providing digital transformation of business structures are structured, aimed at solving such fundamental problems as: assessing the state of digital transformation of business structures; definition of conditions of activity for providing digital business transformation; expected results and characteristics of the desired state of activity of the enterprise (desirable business model of business) as a result of digital transformation; and developing measures and mechanisms that will enhance the digital transformation of business structures from a strategic perspective.*

Keywords: *methodology, digital transformation, system, interconnections, digital economy, processes.*

Appendix A. Supplementary material

Supplementary data associated with this article can be found, in the online version, at <http://sepd.tntu.edu.ua/images/stories/pdf/2019/19sivgrk.pdf>

Funding

The authors received no direct funding for this research.

Citation information

Strutynska, I. (2019) Metodolohichni pidkhid do doslidzhennia protsesiv tsyfrovoyi transformatsii biznes-struktur v lantsiuzi pidpriemstvo-haluz-rehion-kraina [Methodological approach to rese arch of digital transformation processes of business structures in enterprise-industry-region-country]. *Sotsialno-ekonomichni problemy i derzhava* [Socio-Economic Problems and the State] (electronic journal), Vol. 21, no. 2, pp. 282-291. Available at: <http://sepd.tntu.edu.ua/images/stories/pdf/2019/19sivgrk.pdf>

Використана література:

1. Designing the Digital Economy: Embedding Growth through Design, Innovation and Technology. URL: https://www.policyconnect.org.uk/apdig/sites/site_apdig/files/report/463/fieldreport/download/designcommissionreport-designingthedigitaleconomy.pdf (дата звернення: 13.10.2019).
2. Новиков А. М., Новиков Д. А. Методология. М.: СИНТЕГ. 96 с.
3. Digital agenda for europe 2020: website. URL: [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:52010DC0245R\(01\)&from=EN](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:52010DC0245R(01)&from=EN) (дата звернення: 15.10.2019).
4. The New Digital Economy. How it will transform business. URL: <https://www.pwc.com/mt/en/publications/assets/the-new-digital-economy.pdf> (дата звернення: 25.10.2019).
5. Цифровий порядок денний – 2020. веб-сайт. URL: <https://ucc.org.ua/uploads/files/58e78ee3c3922.pdf> (дата звернення: 28.10.2019).
6. Цифрова адженда України – 2020. веб-сайт. URL: <https://ucc.org.ua/uploads/files/58e78ee3c3922.pdf> (дата звернення: 28.10.2019).

7. Про схвалення Концепції розвитку цифрової економіки та суспільства України на 2018-2020 роки: веб-сайт. URL: <https://www.kmu.gov.ua/ua/npas/pro-shvalennya-koncepciyi-rozvitku-cifrovoyi-ekonomiki-ta-suspilstva-ukrayini-na-20182020-roki-ta-zatverdzhennya-planu-zahodiv-shodo-yiyi-realizaciyi> (дата звернення: 28.10.2019).
8. Фіщук В. Цифрова економіка – це реально. веб-сайт. URL: <https://biz.nv.ua/ukr/experts/tsifrova-ekonomika-tse-realno-1001102.html> (дата звернення: 13.10.2019).

References

1. Designing the Digital Economy: Embedding Growth through Design, Innovation and Technology. Available at: https://www.policyconnect.org.uk/apdig/sites/site_apdig/files/report/463/fieldreport/download/designcommissionreport-designingthedigitaleconomy.pdf (access date October 13, 2019).
2. Novykov, A. M., Novykov, D. A. (2007), Metodolohyia [Methodology], SYNTEH. 96 p.
3. Digital agenda for europe 2020. Available at: [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:52010DC0245R\(01\)&from=EN](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:52010DC0245R(01)&from=EN) (access date October 28, 2019).
4. The New Digital Economy. How it will transform business. Available at: <https://www.pwc.com/mt/en/publications/assets/the-new-digital-economy.pdf> (access date October 25, 2019).
5. «Tsyfrovyi poriadok denniy» – 2020 [The digital agenda 2020]. Available at: <https://ucci.org.ua/uploads/files/58e78ee3c3922.pdf> (access date October 28, 2019).
6. Tsyfrova adzhenda Ukrainy – 2020 [Digital Agenda of Ukraine 2020]. Available at: <https://ucci.org.ua/uploads/files/58e78ee3c3922.pdf> (access date October 28, 2019).
7. Pro skhvalennia Kontseptsii rozvytku tsyfrovoyi ekonomiky ta suspilstva Ukrainy na 2018-2020 roky [On approval of the Concept of development of digital economy and society of Ukraine for 2018-2020]. Available at: <https://www.kmu.gov.ua/ua/npas/pro-shvalennya-koncepciyi-rozvitku-cifrovoyi-ekonomiki-ta-suspilstva-ukrayini-na-20182020-roki-ta-zatverdzhennya-planu-zahodiv-shodo-yiyi-realizaciyi> (access date October 28, 2019).
8. Fishchuk, V. Tsyfrova ekonomika – tse realno [The digital economy it's a real]. Available at: <https://biz.nv.ua/ukr/experts/tsifrova-ekonomika-tse-realno-1001102.html> (access date October 13, 2019).

© 2019 Socio-Economic Problems and the State. All rights reserved.
 This open access article is distributed under a Creative Commons Attribution (CC-BY) 4.0 license.
 You are free to:
 Share — copy and redistribute the material in any medium or format Adapt — remix, transform, and build upon the material for any purpose, even commercially.
 The licensor cannot revoke these freedoms as long as you follow the license terms.
 Under the following terms:
 Attribution — You must give appropriate credit, provide a link to the license, and indicate if changes were made.
 You may do so in any reasonable manner, but not in any way that suggests the licensor endorses you or your use.
 No additional restrictions
 You may not apply legal terms or technological measures that legally restrict others from doing anything the license permits.

Socio-Economic Problems and the State (ISSN: 2223-3822) is published by Academy of Social Management (ASM) and Ternopil Ivan Pul'uj National Technical University (TNTU), Ukraine, Europe.

Publishing with SEPS ensures:

- Immediate, universal access to your article on publication
- High visibility and discoverability via the SEPS website
- Rapid publication
- Guaranteed legacy preservation of your article
- Discounts and waivers for authors in developing regions

Submit your manuscript to a SEPS journal at <http://sepd.tntu.edu.ua>

